

Сьогодні
23.01.2025

Урок №36

Галина Кирпа. «Мова моя».
Значення рідної мови в житті людини. Мотив
важливості збереження мови для історії, народу,
людства загалом

Мета: повторити поняття: ритм, рима, строфа; познакомити з поняттями: метафора, порівняння, патріотична лірика; розвивати навички читання ліричних творів, розпізнавати емоційне ставлення до зображуваного, зміни настрою, різноманіття почуттів ліричного героя; розвивати навички аргументування власної думки; виховувати повагу до однокласників, до інакшої думки, до рідної країни.

**Вже пролунав шкільний дзвінок,
Покликав всіх нас на урок.
Рівненько стали. Все. Вже час,
Роботу починає клас.
За парти всілися зручненько,
Поклали руки всі гарненько.
Готові? Так.
А настрій як? Клас!
Тож успіх всіх чекає нас!**

Сьогодні в нас буде можливість знову поринути у світ поезії та дістати насолоду від читання. Ми навчимося визначати патріотичні мотиви у творах сучасної української поезії, виокремлювати в них порівняння й метафори, що сприяють розкриттю головної думки кожного вірша.

Сьогодні

Перевірка домашнього завдання

Сьогодні

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

Ритм — _____ повторення,
_____ якихось мовних одиниць.

Ритм — **рівномірне** повторення,
чергування якихось мовних
одиниць.

Рима — співзвучність _____ у
кінці чи зрідка всередині
_____.

Рима — співзвучність **закінчень** у
кінці чи зрідка всередині
віршорядків.

Строфа — _____ віршорядків, що
римуються і рівномірно _____ у
творі.

Строфа — **група** віршорядків, що
римуються і рівномірно
повторюються у творі.

Робота із
підручником
«Українська
література»
Т. Яценко,
с. 122-123.

Мова моя — мов дівчинка у віночку,
йде полем, іде лугом,
терновими стежками йде.
Мова моя — мов ластівка,
летить горою, летить долом,
провіщає мені ясен-день.

Мова моя — немов Березиня,
що на кожне своє дитятко
дихає і тремтить.
Мова моя — БУЛА! БУДЕ! А нині
я терни в стежках визбирую,
щоб їй було легше ходить...

Найчастіше порівняння вживають зі сполучниками як, наче, неначе, мов, немов, ніби. Але іноді трапляються порівняння без сполучників (в орудному відмінку). Як-от, «ліхтарі сонцями позвисали над вулицею». Щоб перевірити, чи справді це порівняння, треба подумки перетворити його на сполучникове. Якщо зміст образу не зміниться, то це й є порівняння. Наприклад, «ліхтарі, мов сонця, позвисали над вулицею».

- ✓ Які емоції викликала у вас поезія Г. Кирпи «Мова моя»?
- ✓ Підготуйтеся до виразного читання вірша вголос: зверніть увагу на інтонацію першої та другої частин. Чим вони відрізняються?
- ✓ З якою метою змінено інтонацію твору?

- ✓ Простежте, за допомогою яких слів і висловів авторка створює поетичний образ нашої мови.
- ✓ Розгляньте картину О. Кішкурно «Дівчина у віночку».
- ✓ Чи може ця картина бути ілюстрацією до вірша? Свою думку обґрунтуйте.

- ✓ Назвіть порівняння, що є в цій поезії.
- ✓ Чому нашу мову порівнюють з «дівчинкою у віночку»?
- ✓ Як, на вашу думку, ставиться поетеса до рідної мови?
- ✓ Як ви розумієте зміст останнього речення поезії?
- ✓ Про які «терни в стежках» ідеться?
- ✓ Як українці/українки можуть берегти свою рідну мову?

- ✓ Яку поезію називають патріотичною лірикою?
- ✓ Ту, в якій звучить любов до рідної землі, замилювання її красою, шанування рідної мови.
- ✓ Де народилася Галина Кирпа?
- ✓ На Київщині.
- ✓ Для кого пише Галина Кирпа?
- ✓ Для дітей.

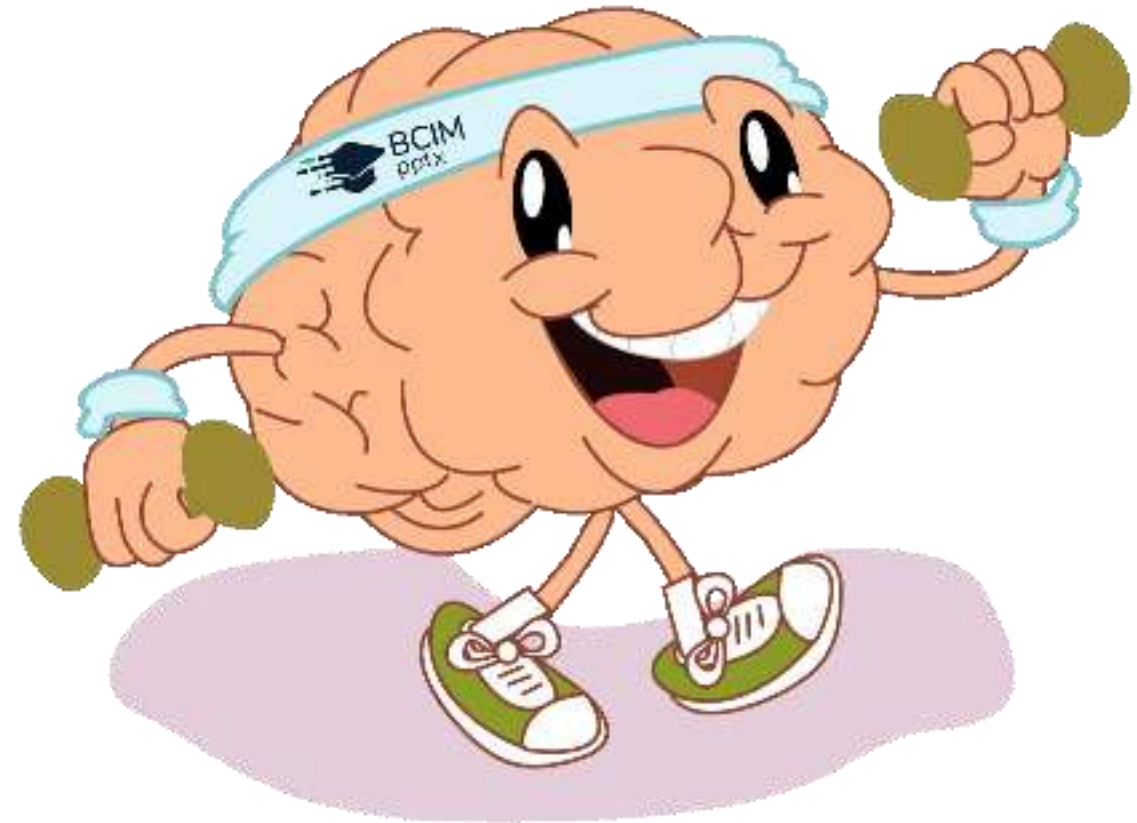
Патріотична лірика — ліричні твори, у яких виражені почуття любові до рідного народу, гордості за визначні здобутки, тривоги за його долю.

Порівняння — зображення одного явища за допомогою іншого, чимось на нього схожого.
Наприклад, «мова моя — мов дівчинка у віночку», «мова моя — мов ластівка».

**Метàфора — художнє
перенесення ознаки одного
явища на інше за подібністю
між ними.**

**Наприклад, «сонце сміється»,
«час пливе», «іде дощ».**

Порівняння є в рядках:

- А) «Аж по воді розіслала / Зеленії віти»;
- Б) «Бо хто матір забуває, / Того Бог карає»;
- В) «І шепче щось над ним, як мати»;
- Г) «Я терни в стежках визбирую, / щоб їй було легше ходять...».

Порівняння є в рядках:

- А) «Аж по воді розіслала / Зеленії віти»;
- Б) «Бо хто матір забуває, / Того Бог карає»;
- В) «І шепче щось над ним, як мати»;**
- Г) «Я терни в стежках визбирую, / щоб їй було легше ходять...».

Метафора є в рядках:

А) «Мова моя — немов Берегиня»;

Б) «Вона (верба) ж сумує тут одна»;

В) «Нехрещені діти»;

Г) «Учітесь, читайте, / І чужому наuczайтесь,
/ Й свого не цурайтесь».

Метафора є в рядках:

А) «Мова моя — немов Берегиня»;

Б) «Вона (верба) ж сумує тут одна»;

В) «Нехрещені діти»;

Г) «Учітесь, читайте, / І чужому наuczайтесь,
/ Й свого не цурайтесь».

- ✓ Чи змінилася б, на вашу думку, поезія «Мова моя», якби в ній не було використано метафору? А як саме?
- ✓ Який висновок ви можете зробити про значення метафори в поезії та в повсякденному мовленні? Обґрунтуйте свою думку.

Виписати всі
порівняння з поезії
«Мова моя»,
до одного з
порівнянь
намалювати
ілюстрацію.

